

ЕВРОПСКИ ПРОСТОР ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

(Болоњска декларација)

Заједничка декларација европских министара образовања потписана у Бологни 19.06.1999. године.

Процес евроинтеграције постао је, захваљујући изнимним достигнућима у посљедњих неколико година, све стварнија и релевантнија чињеница за Унију и њезине грађане. Очекивано повећање Уније као и продубљивање односа с осталим европским земљама, дају јој још шире димензије. У међувремену, свједоци смо повећане свијести великог дијела политичке и академске јавности, те јавног мијења о потреби стварања савршеније и утјецајније Европе, посебно у изградњи и јачању њених интелектуалних, културних, друштвених, научних и технолошких димензија.

Европа знања данас је препозната као незамјењив фактор друштвеног и људског развоја и као важан фактор учвршћења и обogaћења припадности Европи, способна да своје грађане припреми за изазове новог бијека и освјешћује их о заједничким вриједностима и припадности истом друштвеном и културном простору.

Образовање и сарадња у образовању препознати су као изнимно важни за развијање и јачање стабилних, мирољубивих и демократичних друштава, посебно имајући у виду стање на југоистоку Европе.

Сорбонска декларација од 25. маја 1998. године, утемељена на таквим промишљањима, истакнула је главну улогу универзитета у развијању европских културних димензија. Нагласила је да је креирање европског простора високог образовања од кључне важности за унапређење мобилности грађана и њихово запошљавање, те за свеукупни развој Континента.

Неколико је европских земаља прихватило позив да се обавезу постићи циљеве зацртане Декларацијом, било потписивањем Декларације, било начелним слагањем с њезиним садржајем. Неколико у међувремену покренутих реформи високог школства у Европи доказују спремност многих влада да дјелују у том смислу.

Европске високошколске институције прихватиле су изазов и преузеле главну улогу у стварању Европског простора високог образовања у духу темељних начела зацртаних у повели Магна Цхарта Университатум потписаној у Бологни 1988. године. То је изузетно важно јер управо независност и аутономност универзитета осигуравају систему високог образовања и истраживања стално прилагођавање промјенљивим потребама, захтјевима друштва и напретку научних спознаја.

Ово је дјеловање зацртано у правом смјеру и са смисленим циљем. Међутим, боља усклађеност и успоредивост високошколских система захтијева непрекидно дјеловање како би се циљ у потпуности постигао. Требамо га помоћи конкретним мјерама како би се постигли видљиви кораци напријед. Састанак одржан 18. јуна на којему су судјеловали мјеродавни стручњаци и научници из свих наших земаља даје врло јасне приједлоге за иницијативе које треба покренути.

Посебну пажњу требамо посветити повећању међународне конкурентности европског система високог образовања. Виталност и дјелотворност сваке цивилизације може се мјерити привлачношћу њезине културе другим земљама. Требамо осигурати да европски систем високог образовања постане привлачан широм свијета, у складу са нашом посебном културном и научном традицијом.

Потврђујући општа начела зацртана Сорбонском декларацијом, ускладит ћемо своју политику тако да у кратком времену, а свакако током прве деценије трећег миленијума, постигнемо слиједеће циљеве за које сматрамо да су од примарне важности за успоставу европског простора високог образовања и његову промоцију у свијету:

- Прихваћање система лако препознатљивих и успоредивих степени, и увођење суплемента (додатка) дипломи (Диплома Супплемент), како би се унапређивало запошљавање европских грађана и међународна конкурентност европског система високог образовања.
- Прихваћање система темељеног на два главна циклуса, додипломском и постдипломском. Приступ другом циклусу захтијева успјешно завршен први циклус студија који мора трајати најмање три године. Степен постигнут након три године сматра се потребним степеном квалификације на европском тржишту рада. Други циклус водит ће ка магистерију и/или докторату, као што је то случај у многим европским земљама.
- Увођење бодовног система, као што је ЕЦТС, као прикладног средства у унапређењу најшире размјене студената. Бодови се могу постизати и изван високошколског образовања,

укључујући и цјеложивотно учење, под условом да их призна универзитет који прихваћа студента.

- Унапређење мобилности превладавањем запрека слободном кретању, посебно:
 - студентима: дати прилику за учење, омогућити им приступ студију и релевантним службама;
 - наставницима, истраживачима и административном особљу: признати и валоризирати вријеме које су провели у Европи истражујући, предајући или учећи, без прејудуцирања њихових статутарних права.
- Унапређење европске сарадње у осигуравању квалитете у циљу развијања успоредивих критерија и методологија.
- Унапређење потребе европске димензије у високом школству, посебно у развоју наставних програма, међуинституционалној сарадњи, шемама мобилности и интегрисаних програма студија, обуке и истраживања.

Преузимамо на себе постизање тих циљева - у оквиру наших институционалних овласти и у потпуности поштујући различитост култура, језика, националних система образовања и аутономију Универзитета - како бисмо изградили Европски простор високог образовања. У том циљу наставит ћемо сарадњу међу владама, заједно са европским невладиним организацијама које дјелују у високом образовању. Од универзитета очекујемо да поново брзо и позитивно дјелују и активно допринесу успјеху нашег подухвата.

Увјерени да стварање Европског простора високог образовања захтијева сталну подршку, надзор и прилагођавање новим потребама, одлучили смо поново се састати за двије године како бисмо процијенили постигнути напредак и утврдити даље кораке.

Потписници:

Аустрија, Белгија (француска заједница), Белгија (фламманска заједница), Бугарска, Чешка Република, Данска, Естонија, Финска, Француска, Њемачка, Грчка, Мађарска, Исланд, Ирска, Италија, Летонија, Литва, Луксембург, Малта, Холандија, Норвешка, Пољска, Португал, Румунија, Словачка Република, Словенија, Шпанија, Шведска, Свајцарска, Велика Британија.